

Pavel Holländer, Rébusy v práve

Právo nie je len súbor právnych noriem, nie je len nástroj spoločnosti na zaistenie jej vnútorného mieru, homeostázy, právo nie je len povolanie, ľudská aktivita, tvorba zákonov a ich použitie, právo nie sú len sudy a sudcovia, advokáti, úrady a úradníci, právo je aj intelektuálna a morálna výzva, často hádanka, či rébus. Niektoré z týchto výziev sú akoby vložené právu do jeho vienka, sprevádzajú ho, či sú s ním akoby naveky späté. Často nás znepokojujú, boríme sa s nimi, usilujeme sa ich pochopiť, preniknúť do ich záhad, či tajomstiev. Mnohokrát sa pokúšame nevidieť ich, obchádzať ich, vysunúť ich na okraj pozornosti, avšak ony sa opäť a opäť vyjavia so všetkou naliehavosťou, nástojčivosťou. Prečo je to tak? Čo sú to za fantómy? Ako ich pochopiť? A ako s nimi spolunažívať? Rébusy vyplývajú z neúplnosti poznania (vedenia), z povahy právneho jazyka a z Berlinovho postulátu plurality a neredukovateľnosti základných princípov

- rébusy profesnej etiky,
- rébusy právnej interpretácie (judikovanie contra legem, konflikt výkladových metód - zlaté pravidlo výkladu: teleologická redukcia; kolízia základných práv a verejných dober: proporcionalita a pomeriavanie),
- rébusy dokazovania (dané dôkaznou núdzou, protirečeniami medzi dôkaznými zisteniami či spornou interpretáciou vykonaných dôkazov, dané tiež nejasnosťou chápania miery dokazovania),
- teoreticko-právne a historicko-právne rébusy (bolonský bing bang či hviezdna hodina európskeho právnicka)

A) právno-etické rébusy (vylúčenie pre zaujatosť, kasačná a precedenčná záväznosť, prietahy v konaní, sloboda prejavu sudcu, judikovanie contra legem)

1. povinnosť sudcu navrhnuť svoje vylúčenie z dôvodu zaujatosti (objektívna a subjektívna zaujatosť) – NSS ČR: osobné kontakty sudcu a právneho zástupcu účastníka konania, verejné pejoratívne vyhlásenie na adresu právneho zástupcu účastníka konania, Bertrand Russell – paradox dedinského holiča
- 13 Kss 2/2019 – 69: povinnosť sudcu navrhnuť svoje vylúčenie z pojednání a rozhodování věci

Kárně obviněná jako předsedkyně senátu Krajského soudu v Brně, pobočky ve Zlíně, vydala v hlavním líčení ve věci vedené pod sp. zn. 68 T 2/2018 dne 22. 10. 2018 rozsudek nad obžalovaným J. Š., i když minimálně ode dne 5. 9. 2018 znala obsah nálezu Ústavního soudu ze dne 31.7.2018, sp. zn. III.ÚS4071/17, veřejně vyhlášeného dne 29. 8. 2018, který dala svým vlastnoručně podepsaným pokynem dne 5. 9. 2018 doručit společnosti VLTAVA HOLDING, a. s., kde Ústavní soud rozhodl, že usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 9. 2017, č. j. 4 To 59/2017 – 3962, kterým byla zamítnuta stížnost obžalovaného L. L. a obžalované právnické osoby VLTAVA HOLDING, a. s., proti usnesení Krajského soudu ze dne 24. 7. 2017, byla porušena práva stěžovatele L. L. zaručená v čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť kárně obviněná byla srozuměna s tím, že se měla vyloučit z úkonů trestního řízení ve věci vedené u Krajského soudu v Brně, pobočky ve Zlíně, pod sp. zn. 53 T 11/2015, když přinejmenším z hlediska objektivního testu jí nebylo možné považovat za nestrannou, přičemž tím, že se z rozhodování v této trestní věci nevyloučila, když závěr o její podjatosti a vyloučení plynoucí z nálezu Ústavního soudu ze dne 31.7. 2018, sp. zn. III. ÚS 4071/17, je bezesporu nutné vztáhnout také na věc vedenou k Krajského soudu v Brně, pobočky v Zlíně, pod sp. zn. 68 T2/2018, a vydala při hlavním líčení dne 22. 10.2018 pod č. j. 68 T 2/2018 – 75 ve věci obžalovaného J. Š. rozsudek. ... V průběhu řízení (53 T 11/2015) obžalovaný J. Š., obžalovaný L. L. a obžalovaná právnická osoba VLTAVA HOLDING, a.s., vznesli námitku podjatosti předsedkyně senátu - kárně obviněné JUDr. Ivety Šperlichové, v níž poukázali na obsah jejích slovních projevů zachycených v nahrávce zveřejněné na webových stránkách internetové televize XTV. Ve zvukovém záznamu kárně obviněná o předmětu svého povolání

hovořila s despektem a vulgárně se vyjadřovala i na adresu obžalovaných i obhájců obžalovaného J. Š. a L. L. (advokátů JUDr. Jana Růžka a Mgr. Petra Bokoteje). ... Dne 31. 7. 2018 Ústavní soud nálezem sp. zn. III. ÚS 4071/17 rozhodl, že usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 9. 2017, č. j. 4 To 59/2017 – 3962, byla porušena práva stěžovatele L. L., zaručená v čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a napadené rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci zrušil. V odůvodnění nálezu uvedl, že pejorativní vyjádření na adresu obhájce stěžovatele opodstatňuje závěr, že přinejmenším z hlediska objektivního testu nelze předsedkyni senátu považovat za nestrannou, což ke zrušení napadeného usnesení Vrchního soudu v Olomouci postačuje. Usnesení Krajského soudu v Brně, pobočky ve Zlíně, Ústavní soud nezrušil proto, že se toho stěžovatel nedomáhal a Ústavní soud byl jeho návrhem vázán. Nález Ústavního soudu byl vyhlášen dne 29. 8. 2018 a téhož dne byl zaslán Krajskému soudu v Brně, pobočce ve Zlíně, a založen do spisu sp. zn. 53 T 11/2015 na č.l. 4513. Kárný navrhovatel uvedl, že protože kárně obviněné musel být znám závěr Ústavního soudu, tedy že je podjatou soudkyní vyloučenou z projednávání věci vedené pod sp. zn. 53T11/2015, měla nosné odůvodnění nálezu Ústavního soudu vztáhnout i na věc vedenou pod sp. zn. 68 T 2/2018. Kárně obviněná však nenavrhlá své vyloučení z dalšího rozhodování v této trestní věci a vydala v hlavním líčení dne 22. 10. 2018 ve věci obžalovaného J. Š. odsuzující rozsudek pod č. j. 68 T 2/2018 – 75. ... Kárný soud považuje provedeným dokazováním za prokázané, že mezi věcmi vedenými u krajského soudu pod sp. zn. 53 T 11/2015 a sp. zn. 68 T 2/2018 byla dána souvislost plynoucí z toho, že druhá věc byla z první vyloučena. Pokud tedy ve vztahu k věci sp. zn. 53 T 11/2015 vyslovil Ústavní soud, že v ní měla být kárně obviněná vyloučena z rozhodování, a to pro důvody, které se vztahovaly k věci jako celku před vyloučením, pak nepochybně měly být důvody pro vyloučení uplatněny i ve vyloučené věci sp. zn. 68 T 2/2018. Pokud jde o nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 4071/17, je kárný soud názoru, že se jedná o nález nikterak excesivní a jeho závěr ve vztahu k pochybnosti o nestrannosti kárně obviněné je v něm podrobně zdůvodněn. Nález Ústavního soudu je podle čl. 89 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, závazný pro všechny orgány a osoby. Daný nález sp. zn. III. ÚS 4071/17 byl vydán vůči rozhodnutí, které bylo vydáno ve vztahu k věci sp. zn. 53 T 11/2015, z níž byla posléze vyloučena věc sp. zn. 68 T 2/2018. Dopad nálezu do této druhé věci by mohl být vyloučen, jen pokud by se jeho podstata vyloučené části (účastníků a jejich zástupců) netýkala; tak tomu ovšem není. Je nepochybné, že předmětný nález zakládá podjatost kárně obviněné též ve věci sp. zn. 68 T 2/2018. Stejně tak bylo prokázáno, že kárně obviněná měla tento nález k dispozici již před rozhodnutím ve věci sp. zn. 68 T 2/2018, a pokud by se s ním řádně seznámila, bylo by pro ni dostatečně znatelné, že jeho argumentace se týká i věci vedené pod sp. zn. 68 T2/2018. Měla tedy v této věci postupovat podle § 30 trestního řádu a z dalších úkonů se vyloučit. To však neučinila a ve věci vydala odsuzující rozsudek, který musel být následně zrušen.

- 16 Kss 1/2017 - 183 : povinnost soudce navrhnout své vyloučení z důvodu dodržení zásady nestrannosti

Kárný navrhovatel (ministr spravedlnosti) podal návrh na zahájení kárného řízení, neboť kárně obviněný soudce Krajského soudu v Českých Budějovicích podle jeho názoru nejméně v období od září 2014 do 1. května 2015 udržoval k osobě advokáta a insolvenčního správce Mgr. Ing. I. H., nar. X ev. č. X, poměr, který dalece přesahoval meze známosti z pravidelného pracovního styku či meze obvyklé profesní kolegiality, tento poměr skrýval či bagatelizoval jak v rámci insolvenčních řízení vedených za účasti I. H., v nichž kárně obviněný vykonával procesní úkony a rozhodoval jako soudce, ačkoliv měl oznámit předsedovi soudu, že je vyloučen z projednávání a rozhodnutí, tak ve svých veřejných vyjádřeních a v rámci výsledku před orgány činnými v trestním řízení, a v konečném důsledku ohrozil důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. Podle kárného navrhovatele tedy kárně obviněný zaviněně porušil povinnosti soudce uložené § 80 odst. 1, odst. 2 písm. b), f) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), §10 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“), a § 15 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“).

Podle § 80 odst. 1 věty první zákona o soudech a soudcích soudce a přísedící je povinen vykonávat svědomitě svou funkci a při výkonu funkce a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. Podle 80 odst. 2 písm. b) a f) téhož paragrafu (v) zájmu záruk nezávislosti a nestrannosti výkonu soudcovské funkce soudce zejména b) je povinen chovat se tak, aby nezavdal příčinu ke snížení důvěry v soudnictví a důstojnosti soudcovské funkce, f) dbá svým chováním o to, aby jeho nestrannost nebyla důvodně zpochybňována. Již z prostého textu výše uvedených ustanovení je zřejmé, že soudce je v určité míře omezen ve své svobodě chovat se podle své libosti, nechat se vést svými emocemi a být ovlivněn vztahy k jiným lidem. Smyslem a účelem uvedeného omezení je jednak dosažení přiměřeného odstupu soudce od věcí, o nichž rozhoduje, a dále i toho, že se případným „adresátům“ své rozhodovací činnosti bude jevit jako osoba uvážlivá, nezaujatá, schopná posoudit věc bez stranění tomu či onomu z účastníků. Na druhé straně je zřejmé, že i přes výše uvedená ustanovení soudce zůstává člověkem z masa a kostí, s rozumem, ale i citem, a nikoli subsumpčním automatem, jenž je naprogramován na mechanické, emocí a inklinací zbavené rozhodování. Soudce jako každý jiný člověk žije v určitém vztahovém a sociálním prostředí tvořeném předivem vztahů rodinných, přátelských, kolegiálních či jiných. Miluje i nenávidí, fandí, oškliví si, má běžné lidské předsudky. Prostředí, v němž se pohybuje, i zkrátka a dobře jeho lidská nátura jej nepochybně určitým způsobem hodnotově formují a ovlivňují, což se promítá v jeho rozhodovací činnosti. Představa, že soudce se uzavře před okolním světem ve vsí jeho pestrosti a složitosti do jakési klausury, a tím se stane nestranným a nezávislým, je nepochybně naivní. Již samotná skutečnost, že soudcovská praxe bývá v jedné profesní pozici a na jednom místě vykonávána řadu let, s sebou nutně nese to, že soudce za tu dobu pozná – v souvislosti se svou činností i jinak – řadu lidí a naváže s nimi více či méně úzké vztahy, často přátelské. V prostředí České republiky, v níž působí, jak je v právnické sféře všeobecně známo, v tzv. kvalifikovaných právnických profesích něco přes 3000 soudců, kolem 1 200 státních zástupců, kolem 11000 advokátů a řádově stovky notářů a soudních exekutorů, je zcela běžné, zvláště v rámci určitých specializovaných agend a v určitých místech či regionech, že se příslušníci právnické komunity léta znají a udržují spolu více či méně úzké přátelské či profesně přátelské vztahy. V některých segmentech právnické praxe je zcela běžné, že se titíž lidé spolu opakovaně a velmi často setkávají v obdobných procesních rolích. Příkladem mohou být soudci a státní zástupci z menších soudů a k nim příslušejících – logicky zpravidla též menších – státních zastupitelství. Podobně tomu může být sesoudci působícími v dědické agendě a „jejich“ notáři nebo s exekučními soudci a některými soudními exekutory. Stejně tak je běžný častý styk mezi soudci a dalšími právnickými i neprávními profesemi v různých specializovaných agendách (třeba např. v agendách práva duševního vlastnictví, ale také, typicky na menších soudech, se často opakovaně setkávají například soudci opatrovníčtí a pracovníci orgánu sociálně-právní ochrany dětí). V podobné pozici se, zvláště na menších krajských soudech, ocitají insolvenční soudci a někteří insolvenční správci. Opakované profesní setkávání může být umocněno i specializací v rámci agendy, například tím, že určitý soudce, jako tomu bylo po určitou dobu i v případě kárně obviněného, může v rámci agendy řešit věci určitého typu, například v rámci insolvence agendu reorganizací. V řadě případů není vztah soudce a dalšího právního profesionála vztahem založeným převážně na procesním konfliktu, nýbrž naopak předpokládajícím součinnost a vysokou míru formální i neformální spolupráce trvajících na jednotlivých kauzách delší dobu. Příkladem takového vztahu je i vztah insolvenčního soudce a insolvenčního správce, ale například i soudce rozhodujícího v dědické agendě a příslušného notáře či v menší míře exekučního soudce a soudního exekutora. Skutečnost, že z výše popsanych, ale i jiných důvodů (setkávání na školeních a konferencích, společná publikační činnost, letitá známost například jako spolužáků z právnických studií na nemnoha českých právnických fakultách apod.) mohou mezi soudcem a jinými osobami vznikat profesní přátelství, nelze považovat samu o sobě

ani v nejmenším za porušení povinností soudce podle § 80 odst. 1 věty první a odst.2 písm. b) či f) zákona o soudech a soudcích. Naopak, za normálních okolností, tedy pokud soudce disponuje dostatečnou mírou zdravého sebevědomí, uvážlivosti, zdrženlivosti a je si vědom profesních standardů, které je třeba zachovávat, profesní přátelství prohlubují povědomí soudců o tom, jak funguje praxe v oboru, v němž se pohybují, a rozšiřují jejich odborné znalosti. Za normálních okolností, pokud jde o soudce rovného a poctivého, vhodně fungujícími vztahy profesního přátelství a vystupováním v rámci odborné komunity soudce zvyšuje, a nikoli snižuje autoritu soudní moci v odborné komunitě a ve společnosti jako celku. Soudce, který je odbornou komunitou uznáván, nebojí se v ní komunikovat a diskutovat, a to i velmi otevřeně, o odborných otázkách, a přitom dává jasně najevo, že neslouží nikomu a ničemu, toliko spravedlnosti, je tím nejlepším reprezentantem soudní moci. Výše popsané vztahy, zvláště jsou-li dlouhodobé povahy, ústí nezřídka v méně formální styk mezi aktéry. Výjimkou není tykání, přátelská posezení u kávy či vína, společné obědy či večere, někdy i společné aktivity (kultura, sport apod.) a řešení běžných lidských starostí. Nic z toho samo o sobě nelze považovat za vztahy závadné. Nebezpečím se však takovéto vztahy stanou, pokud se v nich vyvine závislost, jednostrannost, či dokonce náznaky prospěchářství. Zcela „za čarou“ pak by byly případy, kdy by soudce přijímal plnění vybočující z rámce běžné zdvořilosti, samozřejmě s přihlédnutím k solidnímu platovému zabezpečení, jemuž se dnes soudci těší. Vzájemné pozvání na oběd v hodnotě stovek či málo tisíc korun, je-li přiměřeně opětováno, či jiné podobné obvyklé zdvořilosti důvěry v soudcovu nezávislost rozhodně nesnižují. Jednoznačně mimo rámec přijatelného by však bylo poskytování významných výhod, například spojených strávením volného času či jiným aspekty běžného života (neodůvodněné slevy, poskytování plnění zdarma či za sníženou cenu za situace, kdy jiným osobám se takové výhody neposkytují aj.), či dokonce společné provozování aktivit, kvůli nimž by se soudce mohl dostat do nepříjemného tlaku či pociťovat, že by mohl být vydíratelný. Profesní přátelství za normálních okolností není důvodem k pochybnosti o nepodjatosti soudce. Po soudci nelze požadovat, a český justiční systém by to dokonce v některých jeho segmentech mohlo i paralyzovat, aby samotný fakt, že soudce určitého procesního aktéra (advokáta, státního zástupce, insolvenčního správce, osobu opakovaně zastupující procesní stranu, např. určitý úřad) dlouhodobě zná, někdy si sním i tyká, vede sním neformální hovory a i jinak se sním setkává v rámci výše popsaných mantinelů profesního přátelství, znamenal důvod pro vyloučení soudce. Takovým důvodem by byly teprve další, zvláštní okolnosti, z nichž by bylo nutno usuzovat, že soudce nemusí být schopen udržet si vůči dotyčnému procesnímu aktérovi dostatečný odstup a posuzovat jeho jednání (procesní úkony, právní argumentaci, obecně postup v rámci výkonu jeho procesní role apod.) bez zaujetí. Na druhé straně je však vhodné, a zejména orgány státní správy soudů by k tomu měly využít pravomoci, jimiž disponují, aby případná rizika vzniku příliš úzkých vztahů mezi soudci a určitými procesními aktéry byla zmírněna vhodnými pravidly organizace rozhodovací činnosti. V rozvrhu práce lze zejména nastavit, a to i na menších soudech, byť možná za cenu jistého omezení specializace, dostatečně široký okruh soudců rozhodujících v rámci rotačního systému o věcech určitého druhu, aby byl při přidělování věcí konkrétnímu soudci či soudnímu senátu zajištěn alespoň v jisté míře prvek náhodnosti, a tedy znesnadněny pokusy o budování a případné využití příliš úzkých vztahů soudců s některými procesními aktéry. ... Není pochyb, a kárně obviněný to ani nepopírá, naopak takový vztah deklaruje, že mezi ním a I. H. v rozhodné době existoval profesně přátelský vztah. Z provedeného dokazování, zejména ze samotných vyjádření kárně obviněného, je zřejmé, že si spolu tykali, neformálně spolu komunikovali a relativně často se potkávali v prostorách krajského soudu a občas i jinde (zejména tzv. na kávě). Kárně obviněný si I. H. vážil jako profesionála ve svém oboru. Provedeným dokazováním však nevyšlo najevo, že by vztah mezi kárně obviněným a I. H. měl hlubší než profesně přátelskou povahu. Zejména nevyšlo najevo, že by se spolu cíleně setkávali jinak než v přímé či zprostředkované souvislosti se svými profesními rolími. Nevyšlo najevo, že by spolu cíleně či dokonce opakovaně trávili volný čas, že by se setkávaly jejich rodiny či že by je pojila jiná společná činnost nebo zájem, který by vedl k prohloubení jejich vztahu či dokonce ke

vzniku úzkého, emocionálně hlubokého přátelství, které by mohlo případně podjatost kárně obviněného zakládat.

2. opakované nerešpektovanie právneho názoru kasačného soudu z dôvodu odlišného právneho posúdenia rozhodovanej veci NSS ČR, ÚS ČR: Pl. ÚS 37/03 (k § 226 o.s.p.), IV. ÚS 301/05 (slovenské dôchodky), IV. ÚS 475/09 (odmena exekútora, precedenčná povaha nálezov úst. sdu), IV. ÚS 1743/0 (precedenčná povaha nálezov úst. súdu)
- 16 Kss 2/2019 – 87: opakované nerespektování právního názoru kasačního soudu
kárně obviněný ve druhém a třetím prvoinstančním rozsudku, které vydal, vědomě zaujal jiný právní názor, než jaký byl srozumitelně a jednoznačně vyjádřen v prvním a druhém zrušujícím usnesení krajského soudu. Stejně tak je nesporné (kárně obviněný to sám potvrdil ve svých vyjádřeních), že důvodem, pro který takto kárně obviněný ve svém druhém a třetím rozsudku postupoval, byl zásadní nesouhlas s právním názorem odvolacího soudu, jímž se podle závazných právních názorů ve zrušujících usneseních vyslovených měl řídit. Pro věc je podstatné i to, že nesouhlas s názorem odvolacího soudu vysloveným v režimu instanční (kasační) závaznosti projevil kárně obviněný opakovaně (s následkem odnětí věci) i v další věci, a sice sp. zn. 18 C 266/2016. ... Lze tedy shrnout, že ze skutkových zjištění plyne, že kárně obviněný se vědomě a v rámci věci sp. zn. 18 C 186/2014 dvakrát po sobě postavil svou rozhodovací činností právnímu názoru vyslovenému odvolacím soudem ve zrušujícím rozhodnutí, s nímž nesouhlasil. Jeho názorový rozpor s odvolací instancí a reakce na něj (nerespektování závazného názoru) nebyly v rámci jeho rozhodovací činnosti ojedinělým „úletem“, nýbrž projevem dlouhodobějšího odborného střetu s odvolací instancí. Není patrné, že příčiny tohoto střetu by byly osobního či emocionálního rázu; daleko spíše je lze přičítat vyhocenému nesouhlasu odborné povahy. Podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích kárným proviněním soudce je zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Kárně obviněný rozhoduje jako samosoudce (předseda senátu) v prvním stupni podle občanského soudního řádu. Podle jeho § 226 odst. 1, bylo-li rozhodnutí zrušeno a byla-li věc vrácena k dalšímu řízení, je soud prvního stupně vázán právním názorem odvolacího soudu. Z uvedeného je zřejmé, že je povinností soudce prvního stupně postupovat podle právního názoru odvolacího soudu. Porušení této povinnosti za předpokladu, že právní názor odvolacího soudu byl ve zrušujícím rozhodnutí vyjádřen dostatečně jednoznačně, srozumitelně a nepodmíněně, může být podle okolností zaviněným porušením povinnosti soudce podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, přičemž zpravidla může ohrozit důvěru řádné rozhodování soudů, zejména důvěru v jeho odbornost, spravedlivost a nestrannost. O tomto panuje v judikatuře kárných senátů obecná shoda (obecné úvahy spolu s odkazy na prejudikaturu viz např. V bodech 65 až 69 rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2018, č. j. 16 Kss 7/2017 – 223). Justiční systém jako jeden ze subsystémů ústavního a politického systému je postaven na principech institucionální a zejména procesní hierarchie. Systém má podobu stupňovité pyramidy, jejíž vrchol má poslední slovo. Jeho instančně nižší články jsou zásadně vázány vdané konkrétní věci právním názorem instančně vyššího článku. V určitém ohledu tato vázanost zasahuje i do skutkového zjišťování (viz body 71-73 již zmíněného rozhodnutí č. j. 16 Kss 7/2017 – 223). Smyslem a účelem procesní hierarchie v justičním systému je to, aby produkoval pokud možno přesvědčivé, předvídatelné a jednoznačné výstupy, tedy rozhodnutí v konkrétních věcech, z nichž některá působí i jako precedenty do budoucna. Je nepochybné, že vyšší instance nemusí mít vždy objektivně nejlepší právní názor a že bez toho, aby se v rámci hierarchického systému střetly konkurující si přístupy k právu a právní názory, není možné docílit vývoje (a snad i „pokroku“) ani v oblasti práva. Právní názor v konkrétní věci

tedy může v rámci putování této věci instancemi doznat změny. Musí se tak však díť způsoby procesně předvídanými a tak, že každý z článků instančního systému respektuje svou roli v něm (v rovině precedenční srov. bod 11 usnesení kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2019, č. j. 16 Kss 5/2017 – 139). Rolí prvostupňového soudce je mimo jiné respektovat v konkrétním případě právní názor odvolacího soudu (příp. dalších instančně nadřazených soudů). Pokud by tak nečinil, třeba i z důvodů, jež mohou být nezaujatým vnějším pozorovatelem považovány za rozumné (byť nikoli nezbytně správné), rozbíjel by hierarchický systém soudního nalézání práva a sním i jeho legitimitu. Soudní systém instančním postupem hledá „institucionální pravdu“, nikoli jakousi „Pravdu s velkým P“, která je mimo dějiny. Historie dává mnoho příkladů, že to, co později bylo shledáno samozřejmou pravdou, nebylo ve své době za pravdu považováno, jelikož k tomu vývoj zkrátka „ještě“ nedospěl. Instanční systém je i se svou těžkopádností, někdy zdlouhavostí a pro vnějšího pozorovatele složitostí a občasnou nesrozumitelností z dlouhodobého hlediska tím nejlepším, co zatím lidstvo vymyslelo jako nástroj hledání a nalézání spravedlnosti. Zaručuje totiž rozumnou kombinaci stability (a tedy předvídatelnosti) a flexibility (schopnosti reagovat na nové potřeby) a dokáže poskytovat na otázky, jež mu jsou kladeny, v posledku jednoznačné odpovědi zaštitěné autoritou a legitimitou institucí, které systém tvoří. ... Judikatura kárných senátů připouští, že povinnost respektovat právní názor instančně nadřazeného soudu není neomezená. Výjimky z ní (viz k tomu zejména bod 69 již zmíněného rozhodnutí č. j. 16 Kss 7/2017 – 223) v případě kárně obviněného zjevně nebyly dány. Kárný senát tehdy uvedl: „Po vydání rozhodnutí soudu vyšší instance se mohou relevantně změnit poměry, takže se jeho pokyn může stát z nějakého důvodu obsoletním. Jiným příkladem může být uložení pokynu natolik zjevně nezákonného, že postupovat podle něho by bylo v očividném rozporu se samou podstatou role soudce v ústavním systému. Dalším příkladem by za okolností, které na tomto místě není důvodu hlouběji rozebírat, mohla být výhrada svědomí. Jiným příkladem, který by za specifických okolností (typicky za podmínek totalitního režimu či ovládnutí justičního systému očividně nelegitimními silami) nejen že nebyl kárným proviněním, nýbrž naopak hrdinstvím, jež by měla historie ocenit, by bylo bránění naplnění zločinného příkazu vyšší instance lstí, „švejkováním“, záměrnými průtahy apod.“ Kárně obviněný považoval právní názor odvolacího soudu za hrubě neodborný. Netvrdil však (a s ohledem na obsah názoru odvolacího soudu si lze takové tvrzení i těžko představit), že by šlo o názor v pravém slova smyslu excesivní (nesmyslný či zcela zjevně vybočující z toho, co lze za nynějších poměrů za hajitelný právní názor vdané oblasti práva ještě považovat, a tedy takový, že „postupovat podle něho by bylo v očividném rozporu se samou podstatou role soudce v ústavním systému“). Již vůbec nelze uvažovat o výjimkách typu výhrada svědomí či snad zločinnost pokynu.

3. subjektivně priet'ahy v konaní NSS ČR, ÚS ČR: III. ÚS 218/97 (subjektivně a objektivně priet'ahy), St. ÚS 6/98 (detto)

• 13 Kss 1/2019 – 191: subjektivní průtahy v řízení

Za průtah je přitom třeba považovat postup rozporný s povinností soudce rozhodovat v přiměřených lhůtách plynoucích z § 79 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, v řízení podle občanského soudního řádu pak i z jeho § 100 odst. 1. Průtahem je pak zejména nečinnost ve věci, tedy neprovádění nezbytných úkonů potřebných k jejímu rozhodnutí, případně provádění úkonů formálních a pro rozhodnutí nepotřebných a pouze oddalujících rozhodnutí, nenařizení jednání, je-li ho třeba, a nevydání rozhodnutí ve věci; to vše po určitou dobu, přičemž je zohledňována judikaturou vymezená tzv. referenční doba. Tou je rozuměna doba, v níž soudce nemůže být činný proto, že jeho pracovní zatížení vyžaduje provádění úkonů v řadě dalších věcí a neumožňuje mu soustředěnou pozornost na každý jednotlivý spis - jde tedy o dobu, v níž je nečinnost soudce

tolerovatelná. Tato doba je ve věcech občanskoprávních zpravidla vnímána v rozmezí 3 – 4 měsíců (k tomu viz rozhodnutí tohoto soudu ze dne 29. 5. 2014, č. j. 11 Kss 10/2013 - 83, či ze dne 29. 3.2018, č. j. 11 Kss 5/2017- 139) . Nejde o dobu, která je tolerována automaticky a v tomto rozsahu, vždy je třeba přihlížet ke všem okolnostem, např. ke složitosti věci či k celkové době řízení. Pokud ovšem v referenční době není učiněn úkon, nastávají průtahy zahrnující celou dobu řízení, neboť překročení referenční doby znamená, že soudce se spisem od počátku nepracoval tak, aby bylo zajištěno rozhodnutí věci v přiměřené době. Stejně tak se judikatura vymezila kdobě, po jejímž uplynutí je namíste považovat neskončení řízení za průtah a za porušení práva na projednání věci v přiměřené době. Zdrojem zde byla i judikatura ve věcech náhrady škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (viz stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010) či judikatura týkající se § 174a zákona o soudech a soudcích upravující zvláštní prostředek na ochranu před soudními průtahy - návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č.j. Aprk 12/2019 – 43), stanovící jako hranici, po níž je na místě činit opatření či poskytnout odškodnění, dobu dvou let. Smysl a účel těchto předpisů je však odlišný, nehledě nato, že v těchto řízeních jde zpravidla o průtahy v jedné věci. Kárná judikatura pak za dobu, po jejímž uplynutí jde o průtah, považuje dobu 1 - 2 let právě s přihlédnutím ke skutkovým okolnostem, tedy ke složitosti věci, k zatížení soudce, k počtu spisů s průtahy, atd.

4. sloboda prejavu sudcu NSS ČR

- 13 Kss 6/2017 – 538: svoboda projevu soudce

Předmětem kárného návrhu byly následující výroky kárně obviněného v rozhovoru s reportéry S.S. a J.K. pro internetový server Seznam.cz, pořad „Zvláštní vyšetřování: Díl 3.: Klausova amnestie? „Řekl mi, kdo a jakou částku podle něj zaplatil“, který byl zveřejněn dne 16.11. 2016 na internetové adrese <http://seznam.cz/zpravy/clanek/klausovaamnestie-za-penize-svedci-promlouvaji-3907>: Soudce Kydalka: „Amnestie byla špatná, že jo, to mi nikdo nevymluví.“ S.S.: „A špatná byla v čem? V tom, že...“ Soudce Kydalka: „V tom, že se tu vyšetřovaly tyhle kauzy...“ S.S.: „Takže Vy myslíte, že to bylo připravený už s tím, aby se to týkalo konkrétních lidí?“ Soudce Kydalka: „Já jsem o tom osobně přesvědčený.“ S.S.: „A máte i soukromý tip, o který kauzy mělo jít? Jestli šlo o všech těch dvacet pět, nebo jestli šlo jenom o některý...?“ Soudce Kydalka: „Ty jo, tak to tak jediné mimo, mimo tady tohle...“ [kameru]. S.S.: „A když se vloni objevily ty zprávy, že ta amnestie byla zaplacená, že se už při té přípravě...?“ Soudce Kydalka: „Já jsem to četl, no... četl jsem to..., ale to se už objevilo před dvěma lety, že jo.“ S.S. : „A co si o tom myslíte?“ Soudce Kydalka: „Co je v tomhle stáť nemožné? Je to nemožné? Je to možné!“ S.S. : „Co, že to někdo připravil a že to někdo zobchodoval?“ Soudce Kydalka: „Je to klidně možný, tak vždyť v tomhle stáť je možný cokoliv.“ J. K.: „To říkáte Vy jako soudce?“ Soudce Kydalka: „To říkám jako já.“ J. K. : „Pro Vás ten argument je to dlouhý, vleče se to, nechceme to takhle protahovat, pojdme to změnit a amnestií na to upozorníme, ten neberete?“ Soudce Kydalka: „To neberu, to neberu, to jsou všechno kauzy, které vznikaly v době, kdy on [Václav Klaus] byl ministerským předsedou...“ J.K.: „Na tom je paradoxní to, že pokud Klaus chtěl upozornit na to, že tohle je nepřipustný...“ Soudce Kydalka: „Tak to měl udělat jinak, ale ne takhle.“ S.S.: „Jak si mám přeložit to, že se to týká zrovna těch kauz, který, jak říkáte, byly s jeho premiérským obdobím?“ Soudce Kydalka: „To se zeptejte jeho.“ S.S.: „Co si o tom myslíte Vy?“ Soudce Kydalka: „Já si o tom nemyslím radši vůbec nic.“ J.K. : „Já bych navrhol jednu věc, já bych to přestal nahrávat.“ Soudce Kydalka: „Hmm.“

Pokud jde o otázku důvodnosti kárného návrhu, je vhodné nejprve připomenout právní rámec vymezující každému soudci prostor, v němž je oprávněn vykonávat své základní právo na svobodu projevu. Jak tento kárný senát již konstatoval ve svých předchozích rozhodnutích ze dne 20.5.2015, č.j.13 Kss 1/2015 -112, a ze dne 2.11.2016, č.j. 1 3 Kss 5/2016 - 75, na jedné straně nemůže být ani soudce vyloučen z možnosti realizovat své ústavní právo na svobodu projevu, jak vyplývá mj. čl. 10

Úmluvy, resp. čl. 17 Listiny, na straně druhé není výkon takového práva u žádné osoby, a tím méně pak u soudce, neomezený, neboť zahrnuje, jak uvádí výslovně čl. 10 odst. 2 Úmluvy, i povinnosti a odpovědnost, a může být omezen zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná mj. pro ochranu morálky, pověsti nebo práv jiných nebo pro zachování autority a nestrannosti soudní moci. Kárný senát ve zmiňovaných rozhodnutích citoval, vedle relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu, zejména z judikatury Evropského soudu pro lidská práva k dané otázce (viz např. rozsudky ESLP ze dne 27.5.2014, Baka proti Maďarsku, stížnost č.20261/12; ze dne 26. 2. 2009, Kudeshkina proti Rusku, stížnost č. 29492/05; ze dne 16. 9. 1999, Buscemi proti Itálii, stížnost č.29569/95; nebo rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 28. 10. 1999, Wille proti Lichtenštejnsku, stížnost č. 28396/95), podle níž soudce či jiná osoba spojená s výkonem spravedlnosti má právo vyjadřovat a šířit, i veřejně, své občanské a politické postoje, včetně názorů otevřeně kritických, přičemž předmětem kritiky mohou být i poměry v samotné justici, či dokonce na konkrétním soudu, smluvní strany však jsou na druhou stranu oprávněny v nezbytně nutné míře požadovat, aby výkon tohoto práva na svobodu projevu ze strany soudců a dalších představitelů justice byl vykonáván s jistou zdrženlivostí, tedy tak, aby neohrožoval nepřijatelným způsobem autoritu a nestrannost soudní moci a nezasahoval do práva konkrétních účastníků řízení na spravedlivý proces.[281]V citovaných rozhodnutích bylo rovněž připomenuto, že tato ústavněprávní východiska našla svůj odraz i v právní úpravě povinností, které v souvislosti s výkonem politických práv v nejširším slova smyslu, včetně práva na svobodu projevu, jsou soudci povinni dodržovat. Podle § 80 odst. 1 zákona o soudech a soudcích je soudce povinen mj. zdržet se nejen při výkonu své funkce, ale i v občanském životě všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. Podle § 80 odst. 2 písm. b) zákona o soudech a soudcích je soudce povinen chovat se tak, aby nezavdal příčinu ke snížení důvěry v soudnictví a důstojnosti soudcovské funkce. Podle § 80 odst. 4 zákona o soudech a soudcích je soudce povinen při své činnosti mimo výkon funkce soudce a při výkonu svých politických práv si počínat tak, aby tato činnost neohrožovala nebo nenarušovala důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudu nebo nenarušovala důstojnost soudcovské funkce anebo mu nebránila v řádném výkonu funkce soudce. Jak již tento kárný senát rovněž konstatoval, dosavadní judikatura ESLP k otázce svobody projevu soudců, a jejich limitů, byla plně potvrzena i rozsudkem velkého senátu ESLP ze dne 23.6.2016, Baka proti Maďarsku, stížnost č. 20261/12, v němž velký senát zdůraznil, že s ohledem na význam dělby moci a potřebu zajistit nezávislost soudnictví je nezbytné podrobit jakýkoli zásah do svobody projevu soudce důkladnému přezkumu. Vysoké ochrany požívají zejména projevy soudce týkající se fungování justice. Každý případ je přitom třeba posuzovat individuálně s přihlédnutím ke všem okolnostem a ke kontextu, ve kterém byly dané výroky učiněny. Případná sankce postihující takovéto projevy přitom nesmí mít odrazující účinek (chilling effect)na uplatňování svobody projevu ze strany ostatních soudců (viz zejména body 165 – 167 uvedeného rozsudku).[283]Z obdobných premis, jaké přijal nyní rozhodující kárný senát, vycházely i ostatní kárné senáty tohoto soudu ve věcech sp. zn. 16 Kss 7/2014 asp. zn. 11 Kss 6/2015, přičemž první z nich se týkala téhožkárně obviněného soudce, proti němuž směřuje nyní posuzovaný kárný návrh. Ústavní soud některé dílčí závěry kárného soudu vtěto zmiňované věci sp.zn. 16 Kss 7/2014 korigoval, nicméně základní východiska ve svém nálezu ze dne 5.9.2016, sp.zn.I.ÚS2617/15, potvrdil.[284]Ústavní soud se vdané věci důkladně zabýval otázkou svobody projevu soudců a přitom mj. zdůraznil, že „jednotlivec, který přijal funkci soudce, je při výkonu své svobody projevu podle čl. 17 Listiny a čl. 10 Úmluvy vázán povinnostmi loajality a zdrženlivosti. Jeho svoboda projevu tudíž podléhá zvláštním omezením, která vyplývají z této povinnosti. Soudce zejména nesmí svými projevy narušovat důvěru veřejnosti v to, že bude rozhodovat v souladu se základními principy demokratického právního státu, a důvěru v nestrannost a nezávislost soudní moci. (...). Každý případ je však nutné posuzovat individuálně s přihlédnutím ke všem okolnostem, přičemž je nutné vzít v potaz zejména postavení soudce, který projev pronesl, místo a způsob projevu, obsah jeho výroků a celkový kontext, ve kterém tyto výroky

byly učiněny“.[285]Ústavní soud vdané věci také připomněl, že při posuzování přípustnosti výroků z hlediska svobody projevu ESLP rozlišuje mezi skutkovými tvrzeními, jejichž pravdivost lze ověřit dokazováním, a hodnotovými soudy, u nichž to - z povahy věci - možné není (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 17. 12. 2004, Pedersen a Baadsgaard proti Dánsku, stížnost č. 49017/99, § 76). Výroky, které v sobě kombinují skutkový základ i prvek hodnocení, se potom označují jako hybridní výroky (k hybridním výroky srov. Kosař, D. Kritika soudců v České republice. Soudní rozhledy, 2011, č. 4, s. 118)nebo hodnotový soud se skutkovým základem (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 22. 10. 2007, Lindon, Otchakovsky-Laurens a July proti Francii, stížnosti č. 21279/02 a 36448/02, § 57; či rozsudek ESLP ze dne 6. 10. 2009, Kuliš a Rózycki proti Polsku, stížnost č. 27209/03, § 37-39).V takových případech je proto nezbytné určit, do jaké míry mají tyto hybridní výroky skutkový základ a zda nejsou vzhledem k prokázanému skutkovému základu přehnané (rozsudek velkého senátu ESLP, Pedersen a Baadsgaard, citovaný výše, § 76; dále rozsudek ESLP ze dne 27. 2. 2001,Jerusalem proti Rakousku, stížnost č. 26958/95, § 43; nebo rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 23. 4. 2015,Morice proti Francii, stížnost č. 29369/10, § 126).Při posuzování povahy výroků je dále nezbytné vzít v úvahu jejich celkový tón i okolnosti případu (tamtéž, § 126; rozsudek ESLP ze dne 11.4.2006, Brasilier proti Francii, stížnost č.71343/01, § 37) Ústavní soud přitom potvrdil, že rozlišování mezi skutkovými tvrzeními, hodnotovými soudy a hybridními výroky, jak je známo z judikatury ESLP, se uplatní i při posuzování projevu soudců, byť může mít zejména u projevů soudců učiněných v souvislosti s politickou soutěží a volebním bojem sekundární význam, nicméně např. ve věci Wille proti Lichtenštejnsku velký senát ESLP zkoumal, zda nešlo o neobhajitelný výrok (untenable proposition). Dle Ústavního soudu má soudce povinnost loajality a zdrženlivosti od okamžiku, kdy se ujme své funkce, a to i v soukromém životě. Okolnosti, za nichž činí projev, mají ovšem vliv na rozsah této povinnosti. Přísněji je třeba posuzovat projev, v němž soudce výslovně odkáže na svou funkci. Takový projev totiž bude i ve větší míře spojován s tím, jak daný soudce svou funkci vykonává. Pokud z projevu naopak není objektivně seznatelné, že byl učiněn soudcem, svědčí to pro jeho zvýšenou ochranu a toleranci. Takový projev totiž snižuje míru, v jaké bude s funkcí soudce spojován. Právě o tento náleží Ústavního soudu týkající se první kárné věci JUDr. Kydalky se opíral nyní rozhodující kárný senát Nejvyššího správního soudu, když později ve svém již zmiňovaném rozhodnutí ze dne 2. 11. 2016, č. j. 13 Kss 5/2016 - 106, konstatoval, že oblast kritiky poměrů na daném soudu či v širším slova smyslu v justici požívá dle citované judikatury ESLP a Ústavního soudu zvýšené ochrany. Je tedy třeba rozlišovat projevy soudce zasahující např. do politické soutěže na straně jedné, které podléhají výraznějšímu omezení, a na druhou stranu projevy vztahující se ke správě soudnictví a kritice vnitřních poměrů v justici, jež požívají vysoké míry ochrany a případná omezení takovýchto projevů nesmí mít odrazující efekt na ostatní soudce. Z povahy kárného řízení jako prostředku ultima ratio přitom vyplývá, že intenzity kárného provinění budou dosahovat pouze projevy skutečně způsobilé znatelně narušit důstojnost soudcovské funkce, resp. ohrozit důvěru veřejnosti v soudnictví, tedy v nezávislé,nestranné a spravedlivé rozhodování soudů, či bránit danému soudci v řádném výkonu jeho funkce (viz § 80 zákona o soudech a soudcích). Jiné z etického hlediska nevhodné projevy je naopak namísto řešit domluvou, popř. udělením výtky dle § 88a zákona o soudech a soudcích. Obdobné závěry následně přijal Ústavní soud rovněž v pozdějším nálezu ze dne 11.4.2017, sp. zn. IV. ÚS 2609/16, v němž mj. konstatoval, že „soudce má představovat jistou společenskou autoritu a musí si tedy být vědom, že veškeré jeho počínání bude veřejností vnímáno citlivěji, než je tomu u jiných osob. (...) Soudce, jakožto přímý vykonavatel jedné z mocí státu, je vybaven nejen výjimečnými pravomocemi, ale i výsadami, které mu umožňují vykonávat funkci nezávisle, nestranně a spravedlivě (srov. § 80 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.). Tomu ovšem konsekventně odpovídají i zvýšené požadavky na jeho osobní integritu a na jeho roli pro zachování důvěryhodnosti celé justice, které se, mimo jiné, projevují i v jistých omezeních v osobním životě a při výkonu politických práv. Jestliže se tedy někdo rozhodne být soudcem, bere tím na sebe dobrovolně i tato (zcela legitimní) omezení. V oblasti práva na svobodu

projevu se tak ve zvýšené míře uplatňuje zásada vyjádřená v čl. 10 odst. 2 Úmluvy, podle které výkon těchto svobod zahrnuje i povinnosti i odpovědnost“. Za samotnou tuto kritiku dle názoru kárného senátu rozhodně nelze JUDr. Kydalku kárně postihnout a kárný navrhovatel se toho ani nedomáhá. Na rozdíl od svého prvního kárného deliktu se těmito svými mediálními výroky JUDr. Kydalka nepouští na půdu tzv. „politické politiky“ (viz nález Ústavního soudu ze dne 5.9. 2016, sp.zn. I. ÚS 2617/15 v jeho první kárné věci), tedy politiky v užším slova smyslu jakožto soutěže politických stran. Naopak, byť je rozhodnutí o amnestii aktem orgánu moci výkonné, konkrétně prezidenta republiky, zasahuje výrazným způsobem do fungování moci soudní, tedy do výkonu spravedlnosti v konkrétních trestních věcech. Kritika této amnestie, resp. jejího aboličního čl. II, ačkoli má politický přesah, se tedy týká oblasti fungování justice a veřejná debata o těchto otázkách je nepochybně v celospolečenském zájmu a křivkové debatě patří i kritika poměrně nekompromisní a příkrá. Podle citované judikatury ESLP, Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu v těchto oblastech používají projevy soudce vysoké míry ochrany. Naopak prostor pro uvážení smluvních stran Úmluvy, pokud jde o opatření zasahující do svobody projevu soudců v této oblasti, je výrazně zúžený, podléhá přísnému přezkoumání ESLP, přičemž jakákoli omezující opatření, včetně opatření kárných, nesmějí mít odrazující účinek (chilling effect) na ostatní soudce ohledně využívání svobody projevu v této oblasti. Jinou otázkou jsou ovšem podle názoru kárného senátu výroky kárně obviněného, podle nichž je „osobně přesvědčen“ o tom, že amnestie byla připravena, aby se týkala konkrétních lidí, a že je možné, že ji někdo na straně jedné zobchodoval a na straně druhé zaplatil, neboť, jak se vyjádřil JUDr. Kydalka, „v tomhle státě je možný cokoliv“. Kárný senát se domnívá, že zde se již jedná v zásadě o skutkové tvrzení, nikoliv hodnotový soud. Toto tvrzení má značný difamační potenciál vůči osobám, jež jsou s přípravou amnestie spojovány, včetně bývalého prezidenta republiky, který za ni nese politickou odpovědnost (v širším slova smyslu přesahujícím čl.54 odst.3 a čl. 63 odst. 4 Ústavy ČR). Takové výroky ovšem také, což je pro vznik veřejnoprávní kárné odpovědnosti podstatnější, vysílají velmi zneklidňující signál veřejnosti, neboť jí dávají najevo, že kárně obviněný jakožto zkušený trestní soudce (v rozhovoru JUDr. Kydalka reportérům potvrzuje, že předmětné výroky pronáší jako soudce), který se zabýval mj. závažnými kauzami hospodářské kriminality, je přesvědčen o tom, že amnestie byla připravena za tím účelem, aby konkrétní osoby unikly spravedlnosti tím, že bude jejich trestní stíhání zastaveno, a že není vyloučeno, že byl poskytnut úplatek za to, aby byla amnestie v této podobě připravena. Takové sdělení dle názoru kárného senátu samo o sobě poměrně zásadně ohrožuje důvěru občanů ve fungování soudnictví a demokratického právního státu vůbec. To ovšem ještě neznamená, že je takový výrok soudce vždy absolutně nepřipustný, jak uváděl kárný navrhovatel. Je však třeba v souladu s citovanou judikaturou posoudit, zda má takové skutkové tvrzení reálný základ, či nikoliv. Pokud by uvedený výrok reálný základ měl, je soudce podle názoru kárného senátu oprávněn nejen takovou skutečnost oznámit orgánům činným v trestním řízení, ale též na ni upozornit veřejnost, jakkoli je taková informace pro veřejnost zneklidňující. Je to totiž přesně ta situace, kdy veřejnost, vzhledem k závažnosti takové případné trestné činnosti, zneklidněna býti má. Lze jistě najít řadu historických příkladů i z jiných zemí, kde to byli právě představitelé justice, kteří veřejně upozorňovali na korupci, hospodářskou kriminalitu a zneužívání veřejné moci, viz např. italské soudce v 80. a 90. letech minulého století, z nichž někteří zaplatili za svou osobní statečnost dokonce životem. Naopak, pokud takový výrok soudce reálný základ nemá, pokud se zakládá pouze na neověřených informacích a spekulacích, překračuje jím soudce dle kárného soudu svou povinnost zdrženlivosti, jak je definována citovanou judikaturou, neboť takový veřejný výrok je způsobilý bezdůvodně ohrozit autoritu soudní moci, resp. důvěru občanů v ni, a může tedy představovat kárné provinění soudce. Kárný soud tedy na základě provedených důkazů posuzoval, zda své citované veřejné výroky mohl kárně obviněný v době, kdy je pronesl, opírat o reálný skutkový základ, či nikoliv. V tomto ohledu je zřejmé, že skutečně JUDr. Kydalka mohl vycházet v podstatě pouze z neověřených informací v médiích o údajných aktivitách zesnulého podnikatele K., o existenci jakéhosi účtu ve švýcarské bance, k němuž měl mít K. podle médií přístup a u něhož se

mělo objevit podezření, že sloužil k uplácení za amnestii. Na toto podezření měl Nadační fond proti korupci upozornit švýcarské orgány, které, stejně jako česká policie, ve věci vedly šetření. Jak vyplynulo z výpovědi svědka, kpt. J. N., probíhá v této věci v současné době trestní řízení, ovšem nikoli proti konkrétním osobám, a žádné konkrétní výsledky ani tohoto trestního řízení dosud známy nejsou a rozhodně nemohly být známy JUDr. Kydalkovi v době pořízení předmětné reportáže v roce 2016. Totéž se týká i šetření, které zahájila policie přímo na základě informací získaných ze zveřejněného pořadu „Zvláštní vyšetřování“, které bylo uzavřeno s tím, že tyto informace se nepodařilo prokázat. Rovněž informace, že by představitelům NFPK, resp. osobám spojovaným s jejich aktivitami spočívajícími v upozorňování na podezření z korupce při přípravě amnestie, mělo být vyhrožováno či měla být dokonce připravována jejich vražda, nemají podklad v konkrétních důkazech, ale pouze v neověřených zprávách z tisku. V tomto ohledu byla dostatečně ilustrativní výpověď svědka P.S., který se vyjádřil vtom smyslu, že se podle jeho názoru o reálné hrozby nejednalo. Kárný soud vzal v úvahu skutečnost, že tento svědek v současné době pracuje v holdingu, jehož akcionářem je též podnikatel P. T., dotčený touto kauzou. Přesto, při hodnocení všech provedených důkazů jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti dospěl kárný soud k závěru, že reálný skutkový základ, o něž by JUDr. Kydalka mohl opřít předmětné výroky pronesené navíc v roce 2016, v této věci nebyl prokázán. ... Byť se JUDr. Kydalka v rámci rozhovoru s oběma reportéry v otázce podezření z korupce při přípravě amnestie odvolává na jisté indicie, tedy informace z médií, současně nikterak neavizuje klíčový aspekt posuzované věci, totiž že se jedná o proklamace hodnověrně nepotvrzené, a to i přesto, že si je povahy prezentovaných sdělení nesporně vědom. Něco jiného by bylo, pokud by JUDr. Kydalka na tato podezření, jež se v médiích objevila, poukázal s tím, že se sice jedná o neověřené informace, nicméně že samotná existence čl. II amnestie je způsobila taková podezření vzbuzovat, respektive je k tomu způsobilý samotný fakt, že došlo tímto nevhodným způsobem k zastavení trestního stíhání u řady případů, včetně obvinění ze závažné hospodářské trestné činnosti, a to mj. na úkor poškozených, kteří se v rámci těchto trestních řízení domáhali náhrady škody. Takto ovšem JUDr. Kydalka své odpovědi na otázky novinářů neformuloval. Kárný soud tedy dospěl k závěru, že uvedenými veřejnými výroky na téma amnestie obsahujícími závažné obvinění, o němž však na základě dostupných informací nelze říci, že by se opíralo o reálný základ, kárně obviněný zaviněně porušil své povinnosti vyplývající z § 80 odst. 1, odst. 2 písm. b) a odst. 4 zákona o soudech a soudcích zdržet se nejen při výkonu funkce soudce, ale i mimo ni při výkonu svých politických práv všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce, zavdat příčinu ke snížení důvěry v soudnictví, resp. ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů, čímž spáchal kárné provinění dle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích.

5. judikovanie contra legem z dôvodu extrémneho rozporu medzi spravodlivým posúdením rozhodovanej veci a platným právom relevantným pre posúdenie rozhodovanej veci (napätie medzi zákonnou spravodlivosťou a svedomím sudcu, resp. sudcovou predstavou spravodlivosti) - rozpor medzi všeobecnou spravodlivosťou obsiahnutou v zákone a individuálnou spravodlivosťou jedinečného prípadu: aplikácia moderačného oprávnenia v správnom práve, materiálneho korektívu v trestnom práve; výhrada svedomia, rozpor medzi morálnym presvedčením sudcu a platným pozitívnym právom

Výhrada svedomia: Pojem výhrady vo svedomí bol prvýkrát použitý v právnom poriadku Slovenskej republiky v roku 2001 oznámením č. 326/2001 Z. z. v rámci *Oznámenia Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky o uzavretí Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou* (ďalej len „zmluva so Svätou stolicou“).

V tejto zmluve so Svätou stolicou sa v článku 7 uvádza: „Slovenská republika uznáva každému právo uplatňovať výhrady vo svedomí podľa vieroučných a mravoučných zásad Katolíckej cirkvi.“

*Rozsah a podmienky uplatnenia tohto práva ustanoví osobitná medzinárodná zmluva uzavretá medzi zmluvnými stranami.*¹

Táto zmluva platí od 23.08.2001. Za Slovenskú republiku ju podpísal Mikuláš Dzurinda a za Svätú stolicu kardinál Angelo Sodano.

Zaujímavé je, že ďalšia osobitná medzinárodná zmluva medzi zmluvnými stranami nikdy uzavretá nebola, a táto vyššie spomenutá podmienka nebola teda nikdy naplnená. Dokonca toto právo bolo v praxi nevykonateľné, keďže zmluva so Svätou stolicou neupresňovala kto, kedy a za akých podmienok si toto právo môže uplatniť. Až v roku **2004** bol vytvorený *Etický kódex zdravotníckeho pracovníka, ktorý tvorí prílohu č. 4 zákona 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov* (ďalej len „zákon o poskytovateľoch“) a ktorý bližšie upresňuje podmienky uplatnenia si výhrady vo svedomí zdravotníckymi pracovníkmi.

V zákone o poskytovateľoch sa uvádza: „*Od zdravotníckeho pracovníka nemožno vyžadovať taký výkon alebo spoluúčasť na ňom, ktorý odporuje jeho svedomiu okrem prípadov bezprostredného ohrozenia života alebo zdravia osôb. Ak zdravotnícky pracovník uplatní výhradu svedomia, je povinný o tejto skutočnosti informovať svojho zamestnávateľa a pri uplatnení výhrady svedomia pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti aj svojich pacientov.*“²

Dátum vyhlásenia bol 1.11.2004, čím sa zákon stal platným a účinnosť nadobudol vo väčšine ustanovení tiež 1.11.2004.

Okrem toho bola podpísaná *Zmluva medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami*, ktorá bola publikovaná v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 250/2002 Z. z. (ďalej len „zmluva s registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami“).

V článku 7 sa uvádza: „*Slovenská republika uznáva právo každého uplatňovať výhrady vo svedomí podľa vieroučných a mravoučných zásad svojej registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti. Rozsah a podmienky uplatnenia tohto práva ustanovia osobitné dohody uzatvorené medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami.*“³

Rozdiel medzi týmito dvoma zmluvami z rokov 2001 a 2002 je, že zmluva Svätou stolicou je medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred slovenskými zákonmi podľa čl.7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.⁴ Zmluva medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami platí len na Slovensku, je to vnútroštátna zmluva.

Zmluva s registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami rovnako ako zmluva so Svätou stolicou avšak predpokladá uzavretie osobitných dohôd medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami, k čomu ale ani v tomto prípade nedošlo. Faktom však ostáva, že situácia v Slovenskej republike čo sa týka výhrady vo svedomí zdravotníckeho pracovníka je v súčasnosti lepšia ako v roku 2001, pred prijatím týchto zmlúv.

Ďalším zákonom dotýkajúcim sa výhrady vo svedomí zdravotníckych pracovníkov je *Zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov* (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“), ktorý v § 12 ods. 2 upravuje aj otázky právnych vzťahov vznikajúcich pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a upravuje situácie, v ktorých poskytovateľ nemusí uzatvoriť dohodu s pacientom. Ide o tieto prípady:

1. Ak by uzatvorením takejto dohody prekročil svoje únosné pracovné zaťaženie

1 Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky o uzavretí Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou č.326/2001 Z. z.

2 Príloha č. 4 zákona o poskytovateľoch – Etický kódex zdravotníckeho pracovníka.

3 Zmluva medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami č. 250/2002 Z. z.

4 Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „Ústava SR“ alebo „ústava“).

2. Osobný vzťah zdravotníckeho pracovníka k osobe, ktorej sa má zdravotná starostlivosť poskytovať, alebo k jej zákonnému zástupcovi nazaručuje objektívne hodnotenie jej zdravotného stavu alebo

3. Poskytovaniu zdravotnej starostlivosti bráni osobné presvedčenie zdravotníckeho pracovníka, ktorý má zdravotnú starostlivosť poskytovať.⁵

Výnimka uvedená v písmene c) sa týka len umelého prerušenia tehotenstva, sterilizácie a asistovanej reprodukcie, ako vysvetľuje odsek 3.⁶

Výhrada vo svedomí tvorí samostatnú koncepciu ochrany osobnostnej integrity zdravotníckeho pracovníka v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti. Právo zdravotníckeho pracovníka uplatniť výhradu vo svedomí je explicitne upravené v Etickom kódexe zdravotníckeho pracovníka, ktorý tvorí Prílohu č. 4 k zákonu o poskytovateľoch, a ktorý je podrobnejšie opísaný v tomto článku.

Predkladacia správa

I.

Základná zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou z 24. novembra 2000 (ozn. č. 326/2001 Z.z.) predpokladá v článku 7 uzavretie osobitnej medzinárodnej zmluvy, ktorou zmluvné strany upravujú rozsah a podmienky uplatnenia práva na výhradu svedomia. Za týmto účelom sa uskutočnili dňa 11. marca 2003 a 3. apríla 2003 expertné rokovania medzi zástupcami Ministerstva spravodlivosti SR a Konferencie biskupov Slovenska, na ktorých obe strany prezentovali zásady budúcej zmluvnej úpravy. Výsledkom týchto rokovaní bolo vypracovanie návrhu textu Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o uplatňovaní výhrady svedomia. Otvorené otázky boli doriešené v pracovnom styku poverenými zástupcami oboch strán. Navrhovaná Zmluva bude prvým zmluvným dokumentom v tejto oblasti v histórii konkordátov uzavretých medzi Svätou stolicou a inými štátmi.

Sloboda svedomia predstavuje najvyšší prejav dôstojnosti človeka, nakoľko iba na základe slobodného a všeobecne prospešného konania a rozhodovania sa môže človek úplne realizovať, dosiahnuť zmysel a cieľ svojho života. Ľudský život je pritom prvoradou všeludskou uznávanou hodnotou, pretože je základnou podmienkou ľudského konania a ľudských zážitkov, fungovania medziľudských vzťahov a nakoniec dosiahnutia spoločného dobra, čo je zmyslom existencie človeka. Preto by mal mať každý prirodzené právo na uplatnenie výhrady svojho svedomia vo vzťahu k týmto výsostným hodnotám. Zmyslom predkladanej Zmluvy je v tomto smere umožniť odmietnuť každé konanie, ktoré by malo za následok stratu ľudského života, jeho ohrozenie, obmedzenie jeho rozvoja a jeho odovzdávania, alebo by znižovalo ľudskú dôstojnosť alebo by zabraňovalo možnosti dosiahnuť zmysel vlastného života. Navrhovaná Zmluva vychádza z článku 24 Ústavy SR, ktorý deklaruje slobodu svedomia a náuky viery a mravov Katolíckej cirkvi.

II.

Navrhovaná Zmluva obsahuje preambulu a 10 článkov.

V preambule obe zmluvné strany potvrdzujú a súčasne vyjadrujú vôľu chrániť a rozvíjať ľudské práva a základné slobody, akými sú sloboda myslenia, sloboda náboženskej viery a vyznania a sloboda svedomia vzťahujúca sa na ľudský život, ľudskú dôstojnosť a zmysel ľudského života.

Článok 1 určuje cieľ navrhovanej Zmluvy, ktorým je zabezpečenie práva na slobodné uplatnenie výhrady svedomia, pričom nadväzujúci článok 2 vymedzuje rozsah tohto práva, ktorý spočíva v ochrane pred stratou, ohrozením, obmedzením rozvoja a odovzdávania ľudského života, ľudskej dôstojnosti a zmyslu ľudského života sledujúceho všeobecné (nie individuálne) dobro.

5 § 12 ods. 2 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a dolnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

6 § 12 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti.

Článok 3 vymedzuje výrazy a pojmy používané v navrhovanej Zmluve. Pojmom „výhrada svedomia“ pritom rozumie odpor a protest (prejav nesúhlasu) svedomia vo vzťahu ku konaniu, ktoré je nezlučiteľné s náukou viery a mravov Katolíckej cirkvi.

V článku 4 sú demonštratívne uvedené oblasti a činnosti, pri ktorých je možné uplatniť právo na výhradu svedomia. K takýmto oblastiam patrí predovšetkým činnosť v ozbrojených zložkách a ozbrojených zboroch zahŕňajúca najmä odmietnutie výkonu základnej vojenskej služby a možnosť vykonania civilnej služby (zákon č. 207/1995 Z.z. o civilnej službe). Ďalšou významnou oblasťou je zdravotnícka činnosť, pri ktorej je možné odmietnutie vykonávania umelého prerušenia tehotenstva (zákon č. 73/1986 Zb. o umelom prerušení tehotenstva), umelého alebo asistovaného oplodnenia, ďalej, robenia pokusov a nakladania s ľudskými orgánmi, ľudskými zárodkami a ľudskými pohlavnými bunkami a tiež konania zahŕňajúceho eutanáziu, klonovanie, sterilizáciu a antikoncepciu (zákon č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti). Dôležitou oblasťou je ďalej výchovnovzdelávacia činnosť, pri ktorej je možné napr. odmietnutie vyučovania určitých predmetov (sexuálna výchova, jóga), resp. používať pritom určené učebné texty (zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl). Možné je tiež odmietnutie rozhodovania rozvodových vecí sudcami (zákon č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch) a tiež odmietnutie právnych služieb (zákon č. 132/1990 Zb. o advokácii a zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti). K možným oblastiam uplatnenia výhrady svedomia patria aj pracovnoprávne vzťahy a v rámci nich napr. odmietnutie výkonu práce v nedeľu a v dňoch cirkevných sviatkov (Zákonník práce č. 311/2001 Z.z.).

Ustanovenie článku 5 obsahuje záväzok Slovenskej republiky upraviť v jednotlivých zákonoch podrobnosti efektívnejšieho uplatňovania slobody svedomia.

Článok 6 v ods. 1 a ods. 2 vyjadrujú základné princípy uplatnenia výhrady svedomia, a to: vylúčenie právnej zodpovednosti za konanie na základe výhrady svedomia a neprípustnosť konania vedúceho k zneužitiu výhrady svedomia.

Článok 7 upravuje obvyklú otázku riešenia sporov ohľadne výkladu a vykonávania Zmluvy, a to formou konzultácií a otázku vytvorenia spoločnej komisie na vykonávanie Zmluvy.

Články 8 až 10 upravujú v medzinárodnej zmluvnej praxi obvyklé ustanovenia týkajúce sa zmien a doplnkov navrhovanej Zmluvy, nadobudnutia a skončenia jej platnosti.

III.

Navrhovaná Zmluva upravuje otázky týkajúce sa slobody svedomia, náboženského vyznania a viery, ako aj práva na život a je teda prezidentskou medzinárodnou zmluvou z oblasti ľudských práv podľa Čl. 7 ods. 4 Ústavy SR, ktorá si vyžaduje pred ratifikáciou prezidentom Slovenskej republiky súhlas Národnej rady SR podľa Čl. 86 písm. d) Ústavy SR. Z tohto dôvodu je navrhovaná Zmluva súčasne medzinárodnou zmluvou podľa Čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, ktorá má prednosť pred zákonmi.

Disciplinárne rozhodnutia NSS ČR:

§ 87 ods. 1 zák. č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích: Kárným proviněním soudce je zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.

- 16 Kss 5/2019 – 45: odborné pochybení soudkyně, jež bylo příčinou protiprávního omezení osobní svobody pacienta psychiatrické léčebny vykonávajícího ústavní ochranné léčení.

kárně obviněná jako předsedkyně senátu Okresního soudu Plzeň – jih ve věci ochranného léčení, vedené u Okresního soudu Plzeň – jih pod sp. zn. 2 Nt 39/2019 rozhodla při veřejném zasedání konaném dne 13. 8. 2018 v rozporu s § 99 odst. 6 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů(dále jen „trestní zákoník“), o prodloužení ochranného ústavního protitoxikomanického léčení o sedm měsíců, přestože s ohledem na okamžik faktického zahájení

výkonu ochranného ústavního léčení dne 24. 6. 2016 mohla učinit rozhodnutí o prodloužení doby trvání ochranného ústavního léčení maximálně do 24. 6. 2018, a měla proto léčeného z ochranného ústavního léčení ihned propustit, což neučinila. Naopak opětovně při veřejném zasedání konaném dne 26. 3. 2019 rozhodla o prodloužení ochranného ústavního léčení o šest měsíců, a až vrámci stížnostního řízení byl léčený usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 4. 2019, čj. 6 To 133/2019-116, z léčení propuštěn. ... Jde o jednání, kterým byla v důsledku odborného pochybení kárně obviněné omezena osobní svoboda pacienta psychiatrické léčebny vykonávajícího ústavní ochranné léčení. Pacient setrval v léčebně bez patřičného soudního rozhodnutí po dobu několika měsíců. V tomto ohledu šlo o citelný zásah do osobní svobody dané osoby. Rysem zmírňujícím závažnost činu však je v subjektivní rovině (tj. z hlediska zavinění) to, že k pochybení kárně obviněné došlo nikoli proto, že by ignorovala své povinnosti soudkyně, ale kvůli pochopitelnému, byť ne plně omluvitelnému přehlédnutí údajů rozhodných pro to, kdy měla o prodlužování ústavního ochranného léčení rozhodnout. Vrovině objektivní (z pohledu následku způsobeného jednáním kárně obviněné) pak je nutno zohlednit, že pacient, který byl dotčen omezením své osobní svobody, s největší pravděpodobností toto omezení neprožíval jako zásadní subjektivní újmu, nýbrž absolvoval příslušné léčebné procedury, které měly směřovat k jeho uzdravení. I pokud by kárně obviněná postupovala v souladu se zákonem, s největší pravděpodobností by ústavní ochranné léčení trvalo podobně dlouho, jak fakticky trvalo v důsledku jejího nezákonného jednání, jelikož léčebné důvody pro takový postup byly podle všeho dány.

- 11 Kss 4/2019 – 128: odborné pochybení soudce, jež bylo příčinou protiprávního omezení osobní svobody výkonem předstižné vazby v rozporu se zákonem

Kárný soud zjistil, že v rámci hlavního líčení konaného dne 17. 1. 2019 soudce po provedeném dokazování nejprve vyloučil k samostatnému projednání pod sp. zn. 4 T 5/2019 skutek, jímž měl obžalovaný spáchat v jednočinném souběhu zločin vydírání, přečin výtržnictví a přečin ublížení na zdraví ve stadiu pokusu, a dále rozhodoval pod původní sp. zn. 4 T 50/2018 pouze o přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy. Na konci hlavního líčení soudce zamítl žádost obviněného o propuštění z předstižné vazby podle § 67 písm. c) trestního zákoníku (usnesení ze dne 17. 1. 2019 č. j. 4 T 50/2018-742), do níž byl obviněný vzat dne 9. 2. 2018. Své rozhodnutí soudce odůvodnil zejména sklony obviněného k páčání násilné trestné činnosti pod vlivem alkoholu. Dne 7. 3. 2019 však Krajský soud v Praze na základě stížnosti obviněného toto usnesení zrušil, a to ze dvou důvodů. Za prvé proto, že kárně obviněný soudce rozhodoval v původní věci sp. zn. 4 T 50/2018, avšak důvody trvání vazby, které ve svém usnesení uvedl, se nijak nevztahovaly k distribuci omamných a psychotropních látek, nýbrž výhradně k násilné trestné činnosti vyloučené do samostatného řízení pod sp. zn. 4 T 5/2019, v němž o vazbě rozhodnuto nebylo. Za druhé proto, že nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku je přečinem, u něhož nesmí celková doba trvání vazby podle § 72a odst. 1 písm. a) tr. Řádu přesáhnout 1 rok. Tato doba vdaném případě uplynula dne 9. 2. 2019, proto vydal krajský soud současně se zrušením napadeného usnesení (tj. dne 7. 3. 2019) příkaz k propuštění obviněného z vazby. Obviněný tak byl nezákonně na svobodě omezen po dobu 49 dnů (počítáno již od vydání nezákonného usnesení), z toho o 27 dnů byla překročena nejvyšší přípustná celková doba trvání vazby. ... po vyloučení části věci k samostatnému projednání a rozhodnutí dne 17. 1. 2019 měl soudce povinnost dle § 181 odst. 3 tr. řádu nařídít ve vyloučené věci hlavní líčení nebo učinit jiný úkon směřující k rozhodnutí věci, a to ve lhůtě tří týdnů, tj. do 7. 2. 2019. Hlavní líčení nařídil dle referátu až 6. 3. 2019, tj. zákonnou lhůtu překročil o měsíc, tedy o více než dvojnásobek, aniž by požádal předsedu soudu o její prodloužení. Hlavní líčení přitom nařídil až na 29. 4. 2019, tedy o další téměř dva měsíce později, a toto hlavní líčení muselo být beztak nakonec odročeno, protože obžalovanému nebylo včas doručeno předvolání. Ze spisu nevyplývají žádné objektivní důvody, které by soudci bránily dodržet zákonnou lhůtu. Ani kárně obviněný žádné důvody na svou obhajobu neuvedl.